

Geachte leden van de vaste kamercommissie I&W,

Namens de drie Waddenprovincies wil ik graag aandacht vragen voor de beleidsmatige implicaties van de containerramp met de MSC Zoë van 2 januari dit jaar.

De drie Waddenprovincies (Noord-Holland, Fryslân en Groningen) voelen zich vanwege hun ligging en eeuwenoude relatie met het water nauw verbonden met de Waddenzee. Het Waddengebied is uitgegroeid tot een natuurgebied van Wereldformaat. Het kent een grotendeels ongestoorde natuurlijke dynamiek. Het is een belangrijk gebied voor vogels en vissen. Het oefent een grote aantrekkingskracht uit op toeristen, zowel uit binnen- als buitenland. De havens zijn zich aan het ontwikkelen tot innovatieve economische hotspots. De Waddeneilanden geven het gebied een eigen karakter.

Door de decentralisatie van het natuurbeleid (2014) is natuur een kerntaak van de provincies geworden. Met de decentralisatie van het Waddenfonds in 2012 en het door Provinciale Staten van de drie Waddenprovincies vastgestelde Investeringskader Waddengebied (2016) wordt serieus invulling gegeven aan het Waddenbeleid. Er worden samenhangende programma's en projecten ontwikkeld die tot doel hebben om de ecologische en economische structuur van 'het Waddengebied als geheel' te versterken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met publieke, private en maatschappelijke partners.

De Waddenprovincies zijn steeds meer het scharnierpunt waar ideeën, partijen en middelen samenkomen. Door deze ontwikkelingen voelen provincies zich meer dan ooit betrokken bij en verantwoordelijk voor het Waddengebied. Een ramp zoals met de MSC Zoë is dan ook niet iets waar wij lichtvaardig mee omgaan, ook al hebben wij geen formele rol bij dit soort incidenten. Een incident op deze schaal kan de ecologie en economie in het gebied in één klap op achterstand zetten. Wij vinden het onbegrijpelijk dat een regulier containertransport zich heeft kunnen ontwikkelen tot een ramp van deze omvang. Wij zijn van mening dat alles op alles moet worden gezet om herhaling te voorkomen. Op dit punt delen wij de zorg van de Waddeneilanden en de maatschappelijke organisaties. Wij kijken dan ook met veel interesse uit naar de uitkomst van de onderzoeken die door het Rijk en de Onderzoeksraad voor de Veiligheid zijn geïnitieerd.

Naast het voorkomen van een herhaling vinden wij het belangrijk dat het gebied weerbaarder wordt tegen dit soort incidenten. Dat betekent wat ons betreft dat qua aansturing en beheer een echte stap moet worden gemaakt. Het Waddengebied heeft behoefte aan een organisatie die optreedt als bevoegd gezag namens het gehele gebied. Niet alleen om slagvaardig te kunnen optreden in geval van calamiteiten maar ook omdat wij denken dat door de bundeling van krachten de beleidsdoelstellingen (ecologie en economie) en de bescherming van het gebied beter geborgd kan worden.

De Waddenprovincies willen deze bestuurlijke taak graag samen met het Rijk oppakken. Het Rijk en de provincies werken al veel samen in het Waddengebied. Wij zijn voorstander om deze samenwerking met het Rijk te formaliseren in een bestuurlijk overleg. Dit streven sluit wat ons betreft heel goed aan bij de plannen voor één Beheerautoriteit. De Waddenprovincies zijn nauw bij dit proces betrokken. Wij hebben er steeds voor gepleit dat de verantwoordelijke overheden, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, deelnemen aan een bestuurlijk overleg Wadden. Dit bestuurlijk overleg bepaalt het beleidsmatig kader voor de Wadden en is daarnaast opdrachtgever voor het beheer. Deze aanpak leidt volgens ons tot een gemeenschappelijk beleidskader, een slagvaardig beheer van de Wadden en een effectieve response op incidenten zoals met de MSC Zoë.

Henk Staghouwer
Gedeputeerde Landbouw, Natuur, Visserij en Water provincie Groningen